

Kockázatok és kezelésük

Kockázatcsökkentő módszerek alkalmazása a gyógyszeriparban

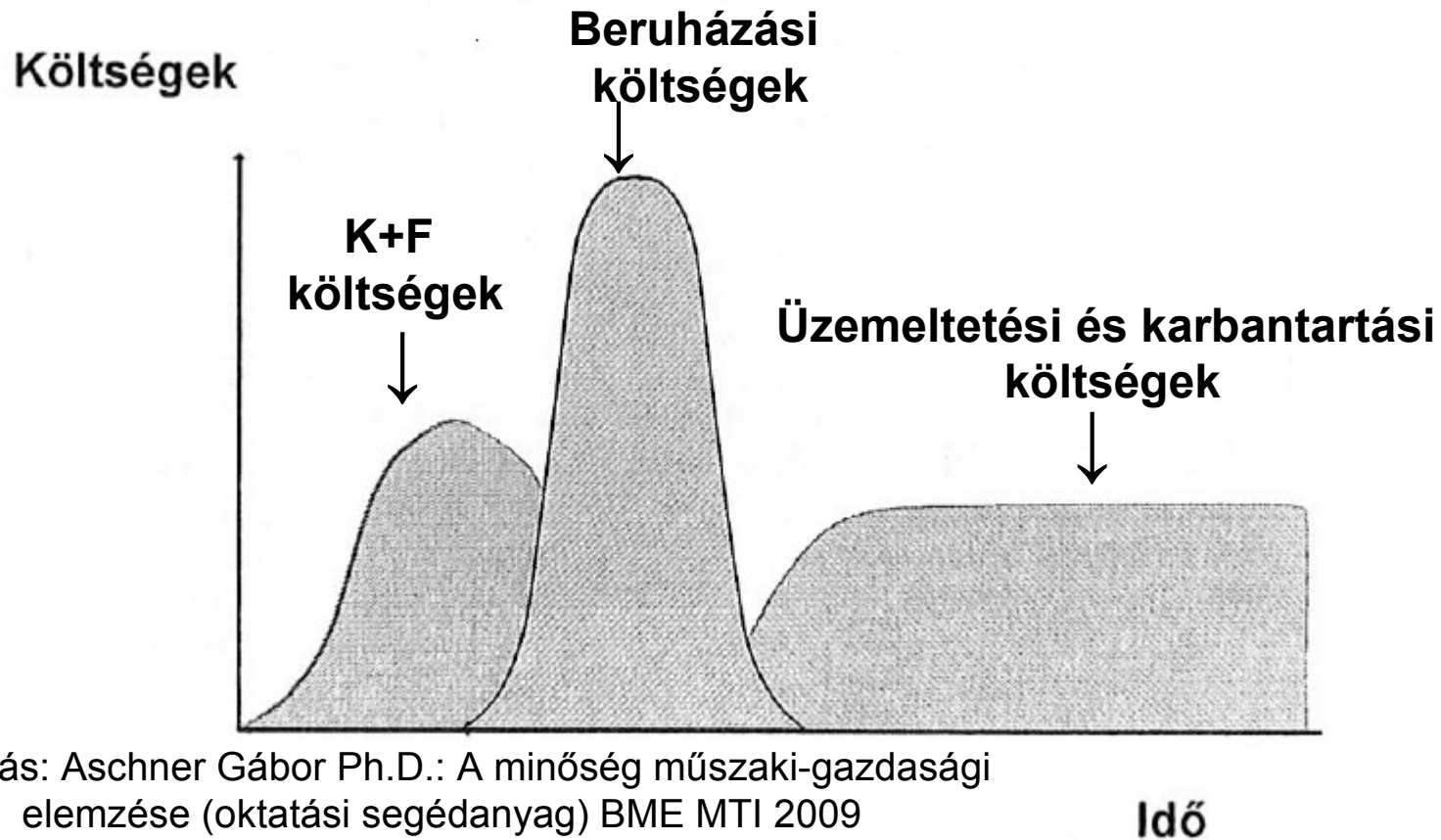
Nagy Péter József (EGIS Nyrt.)

peter_jozsef_nagy@yahoo.com

nagy.peter@egis.hu

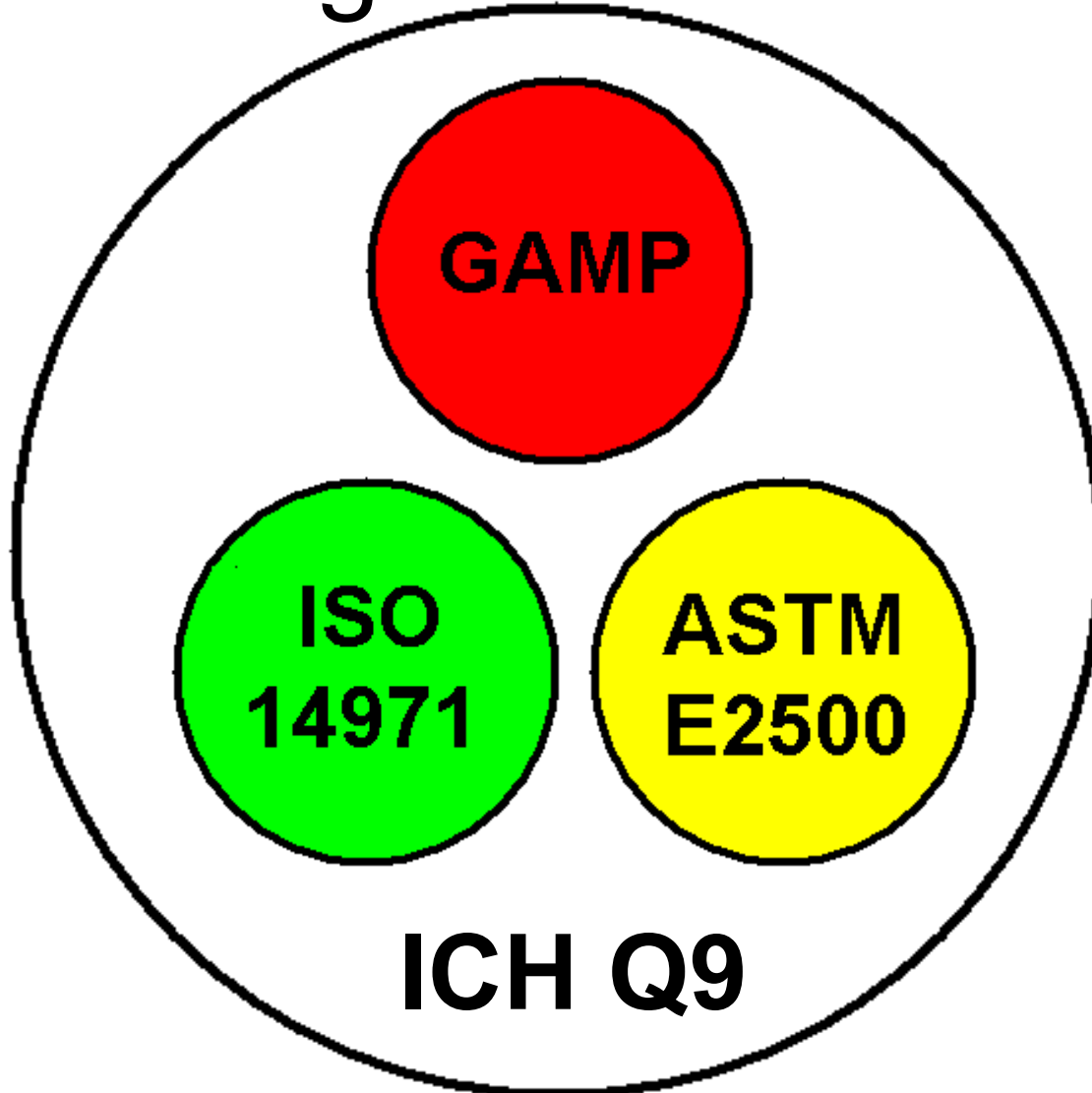
A kockázatkezelés jelentősége

- Életciklusköltségek alakulása

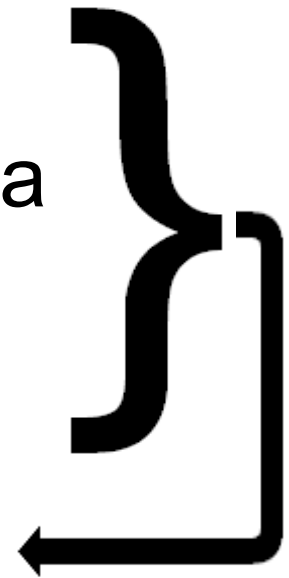
Forrás: Aschner Gábor Ph.D.: A minőség műszaki-gazdasági elemzése (oktatási segédanyag) BME MTI 2009

Alkalmazható kockázatkezelési megközelítések

A GAMP 5 kockázat- menedzsment megközelítés

- a folyamat teljes áttekintése
- módszerek, technikák alkalmazása
- hibák prioritásának megállapítása
- okok felderíthetése
- az intézkedések alapja

A kockázatkezelési eljárás

GMP alkalmazhatóság meghatározása

Funkció hatásvizsgálat

Döntés: Kockázatok kategorizálása

Kritikus
veszélyek
meghatározása

Általános
veszélyek
azonosítása

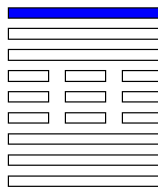
Elhanyagolható
veszélyek
azonosítása

**Kockázat
azonosítás**

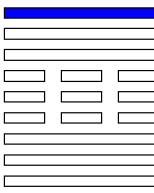
A kockázatkezelési eljárás

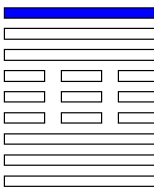
Előfeltételek, GMP alkalmazhatóság

- vezetőség elkötelezettsége (Erőforrások, képzett személyzet)
- vállalati politika (szabályozások, kockázat elfogadása)
- időközi felülvizsgálat
- dokumentáltság (döntések, intézkedések)
- tudás, tapasztalat (berendezések, folyamatok, rendszerek)
- GMP alkalmazhatóság - tényleges hatás: betegbiztonság, termékminőség, adatintegritás

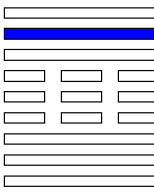
A kockázatkezelési terv 1.

- Szisztematikus eljárások a tudáson alapuló döntési tevékenység koordinálására, elősegítésére, javítására
- Tartalmazza
  - tevékenységek célját,
  - rendszer/folyamat meghatározása
  - hatálya alá tartozó élelciklus-fázisokat

A kockázatkezelési terv 2.

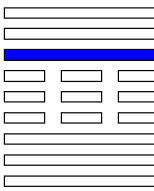
- Felelősségi körök/felhatalmazás
- Felülvizsgálat követelményei
- Verifikálási tevékenység, termelési adatgyűjtés/felülvizsgálat
- Előre meghatározott kockázat elfogadásának kritériumai (O, S, D)
- Eljárás hatékonysága (IEC 60812, ISO 14971, Cooper et al)

Funkció-hatás vizsgálat

- Rendszer/folyamat séma
- Folyamatlépések → kimenetet befolyásoló minőségi/mennyiségi jellemzők
- Minőségi/mennyiségi jellemző kombinációk: kapcsolat/hatás-vizsgálat (ICH Q8)
- Tapasztalt szakértők véleménye
- Jó kiindulópont: lezárt fejlesztési jelentés

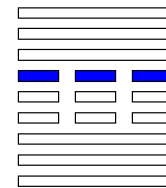
Döntés a kockázatok kategorizálásáról

- Folyamatlépések → hibamódok pl.: „magas a tabletták tömegszórása” (paraméter, művelet, anyag)
- Következmények meghatározása (szakértők)
- Értékelés (IEC 60812, vagy átlagolás: Cooper et al)

FMEA változók	jelentés	jel	mértékegység
Előfordulás	valószínűség	O	db/időegység
Súlyosság	kár	S	összeg/db hiba
Észlelhetőség	késés az észlelésig	D	idő, lépések száma

A kockázati szintek és prioritások meghatározása

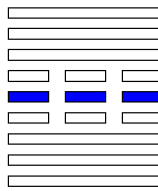

Megnevezés	Számítás	Hibaköltség
Nem kiküszöbölt hiba (hibaköltség)	$O * S = \text{db/év} *$ $\text{Ft/db} = \text{Ft/év}$	$X \text{ Ft/év}$ hibaköltség
Azonnal kiküszöbölt hiba ($D=0$, elméleti/nem adható)	$O * S * D = 0$	0 Ft/év költség

- **V viszonzyszám bevezetése:**

- Ha $D = 1; 2; 3; 4; 5$
- Akkor pl. $V = 0,2; 0,4; 0,6; 0,8; 1$

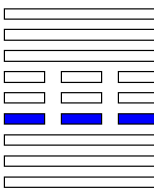
valóságos kár hibaköltsége (becslés)	$O * S * V$	$V * X \text{ Ft/év}$ hibaköltség
---	-------------	--------------------------------------

Veszély-meghatározás, kockázat-értékelés és a megfelelő gyakorlat 1.

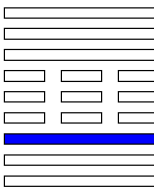
- Kockázati osztály: kritikusság (O-S)
- Kockázati prioritás: valószínű kár becsült hibaköltsége ($O \cdot S - D$)
- Pareto-elv

Kockázat	Hiba-forgatókönyv		
	Gyakorlat	Részesezés	db/hiba
Magas	Specifikus veszélyelemzés	4%	több mint 1
Közepes	Általános hibaforgatókönyv-vizsg.	16%	1
Alacsony	Helyes Mérnöki Gyakorlat	80%	0 vagy 1

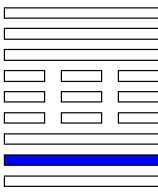
Veszély-meghatározás, kockázat-értékelés és a megfelelő gyakorlat 2.

- Ésszerűen megjósolható hibaesemény-sorok és kombinációik dokumentálása
- Azonnal használható intézkedési terv kidolgozása
- Szabványok, technikai adatok, hasonló rendszerek, szakértők vélemények gyűjtése
- Műveleti ellenőrzések kiválasztása – besorolással arányos szigor

Döntés a kockázatok elfogadásáról

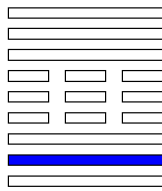
- A tervben meghatározott kritériumok alapján
- Kritikusság ($O - S$)
- Kezelhetőség ($O * S - D$)

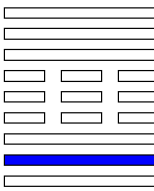
Az intézkedések megvalósítása

- Cél: Gyökérokok feltérképezése/meghatározása - magas és közepes kockázat
- Eszköz: CEDAC diagram
- Az intézkedési terv alapja
- Az intézkedések hatékonyságának dokumentált bizonyítása
- Meg kell vizsgálni a maradék kockázatot

CEDAC - diagram

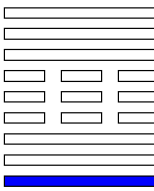

Javító-megelőző intézkedések, Kockázatkezelési jegyzőkönyv

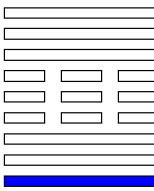

- Elemzés → int. terv meghatározás, végrehajtás
- Dokumentált eljárás készítése → követelmények
  - nem-megfelelőségek, okok; intézkedések/azok szükségessége, meghatározása, végrehajtása, eredményeinek dokumentálása, hatékonyság
- Jegyzőkönyv: Kockázatkezelési folyamat felülvizsgálata
- Bizonyítja a terv megfelelő végrehajtását
  - a teljes maradék kockázat elfogadhatóságát
- Hivatkozás: a gyártási/gyártás utáni adatok hozzáférése

Az intézkedések nyomkövetése és ellenőrzése

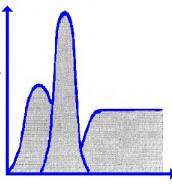

- Ellenőrzések → csökkenő erőfeszítések
- Dokumentáló adatgyűjtő/felülvizsgáló rsz. (termelési és azutáni életciklus-fázis, nyilvános információk)
- Elemzés: végrehajtott tevékenységek hatása
- Változás: hatás-vizsgálat: végrehajtott intézkedésekre. (új, rejtett, jelenlévő kockázatok; elfogadhatóság, ellenőrzések szükségessége)
- Visszacsatolás: elemzés eredménye → bemenet
- Felülvizsgálat: kockázatkezelési dosszié, rendszerek, technológia; folyamatok/ellenőrzés/kockázati stratégia tökéletesítése

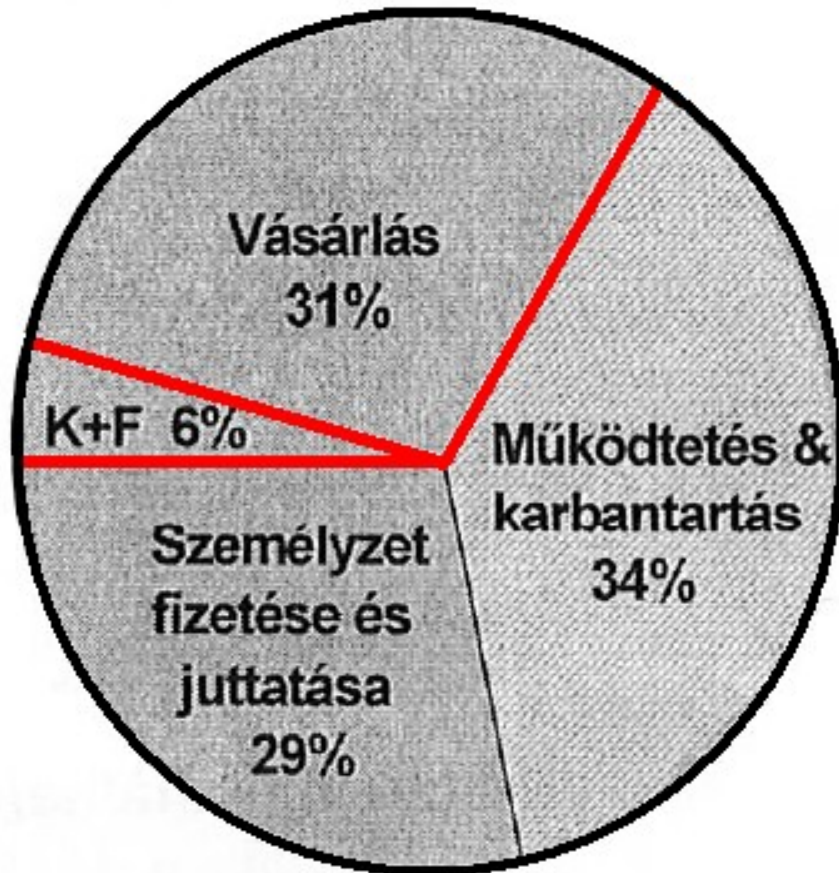
Összefoglalás

- Az ötlépéses megközelítés megfelel az ICH Q9 útmutató követelményeinek - komplex, gyakorlatias
- Egyes kockázatok várható költsége pontos összeg
- Meghatározhatók a túl költséges kockázatok
- A kockázatok pontosan felmérhetők
- Csökkentésükre arányos intézkedések hozhatók
- A folyamat jobban megismerhető
- Az intézkedések bevezetésével az anyagi, technológiai és minőség-kockázat csökken, ami hosszú távon előnyösebb helyzetbe hozza a vállalatot.

A kockázatkezelés hatása

- A rendszer költsége (10 év üzemeltetés)

- Megfelelő kockázatkezelési eljárás
- Jelentősen befolyásolható költségek
- A folyamat minősége javul
- A termék minősége javul

Forrás: Aschner Gábor Ph.D.: A minőség műszaki-gazdasági elemzése (oktatási segédanyag) BME MTI 2009

Köszönöm a figyelmet!

peter_jozsef_nagy@yahoo.com

nagy.peter@egis.hu